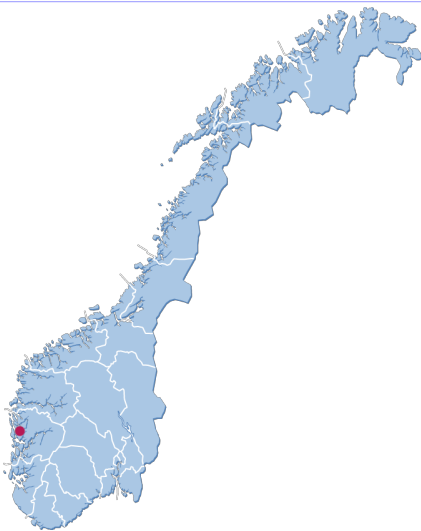
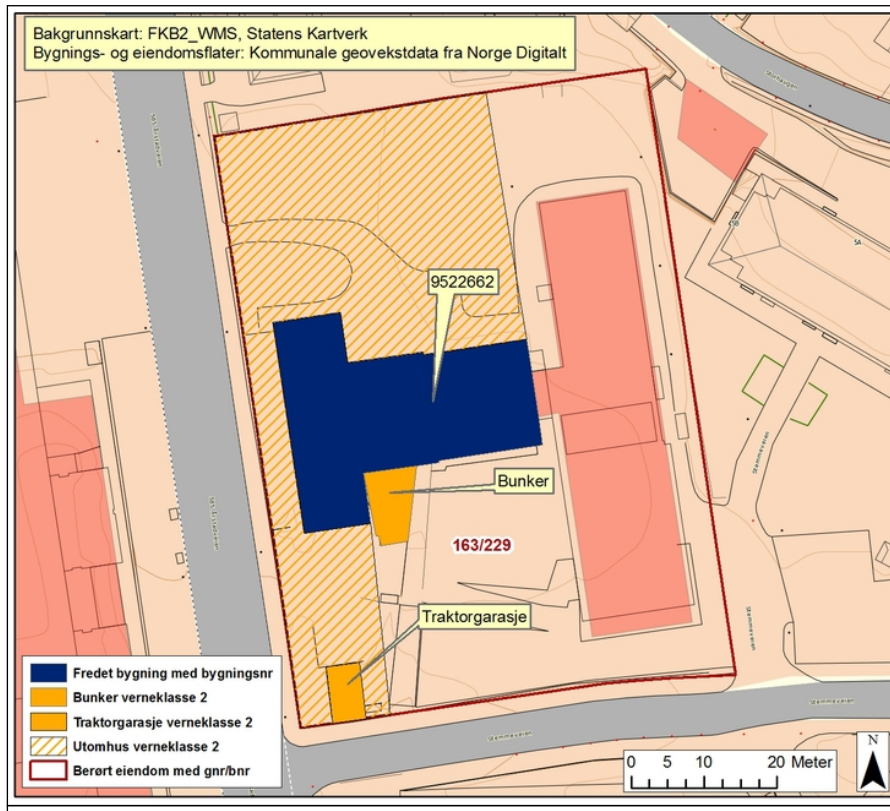

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Hordaland
 Kommune: 1201/Bergen
 Opprinnelig funksjon: Statsarkiv
 Nåværende funksjon: Statsarkiv
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 5

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
298	BUNKER	1940 - 1945	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Utomhus		163/229
297	STATSARKIV BG. - HOVEDBYGNING	1920 - 1921	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	9522662	163/229
2344	STATSARKIVET I BG.-TRAKTORGARASJ	1940 - 1945	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Utomhus		163/229
9903711	Utomhus		Verneklasse 2, bevaring	Utomhus		163/229

Vern kompleks

Formål: Formålet er å bevare et arkitektonisk og sektorhistorisk verdifullt anlegg.

Begrunnelse: Det opprinnelige anlegget for Statsarkivet i Bergen har høy arkitektonisk verdi og er representativt for statens arkivbygg i perioden etter 1905, både når det gjelder funksjonelle løsninger og arkitektonisk formspråk. Anlegget er fortsatt i bruk i samsvar med opprinnelig formål, og har fått flere utvidelser siden første byggetrinn.

Omfang: Verneklasse 1: Det opprinnelige anlegget fra 1921: Administrasjonsfløyen og magasinfløyen.

Verneklasse 2: Bunker og Pansergarasje med tilhørende utvendige murer.

Utomhus: Et område som er regulert til bevaring rundt den opprinnelige bygningen med hage og hagemur sør og nord for bygningen. Dessuten murer ved bunker syd for bygningen.

Beskrivelse kulturmiljø

Statsarkivet i Bergen ligger på Årstad sørøst for bysentrum og øst for Store Lungegårdsvann, i et område med sammensatt bebyggelse. Området ble ikke innlemmet i Bergen kommune før etter 1915, og har i stor grad beholdt et villapreg, men det er også en del nyere blokkbebyggelse, samt andre institusjoner og industribygg i området. I sør og vest ligger store offentlige institusjoner for helse og utdanning. Ulriken og Fløyfjellet danner en rygg i nord og øst som tydelig definerer landskapsrommet. Det opprinnelige arkivanlegget er T-formet, med langsiden mot Årstadveien og en mur rundt anleggets vestre del. Den opprinnelige magasinfløyen har nyere tilbygg i nordøst og i sørlig retning. Bunker og panservogngarasjen er lave med graskledt overdekking.

Eiendomshistorikk

1913: Makeskifte med Bergen kommune. Statsarkivet overtok rommelig tomt på Årstadvollen i Årstad kommune (Årstad omegnskommune, innlemmet i byen fra 1915). Statsarkivet holdt da til i lokaler i Klosteret 17, den tidligere skolebygningen Betlehem.

1916: Ny bybrann. Flytting påskyndet.

1920-21: Oppføring av bygg tegnet av Egill Reimers. Bygget ble plassert på tomten for å kunne gi plass til fremtidig magasinfløy i bakkant, parallelt med administrasjonsfløyen. I følge arkitekten i Byggekunst 1924 ville anlegget først komme helt til sin rett når dette var oppført.

1921: I juli flytter statsarkivet inni sine nye lokaler.

1924: Bygningen tildelt Houens diplom for god arkitektur.

1940-45: Statsarkivet ble tatt i bruk av den tyske okkupasjonsmakten fra 10.april 1940. I perioden var bygningen hovedkvarter for de tyske landstridskreftene på Vestlandet, administrasjon for den tyske feltkriksretten og bykommandanturen. Det ble oppført en sambandsbunker, panservogngarasje og barakke i denne perioden. Arkivmagasinene brukt til sovesaler.

1969: Tyskerbarakken revet. Kjelleren ble stående.

1975-76: Konserveringsbygg oppført (arkitekt Per Helland Hansen).

1992: Magasintilbygg i tre etasjer oppført på østsida av bygningen (arkitekt Tale og Hans Jacob Hansteen).

2004: Magasinreserver oppbrukt. Nye byggeplaner foreligger, planlagt oppstart 2005.

2006: Arkitektkonkurranse for ny arkivfløy og underjordisk arkivanlegg vunnet av Vy AS Arkitektur og NAV AS.

2007: Reguleringsplan for magasinutvidelser vedtatt.

2009: Byggesaken klarert for igangsettelse etter at kulturminister Trond Giske ga garanti til Statsbygg om at statsarkivet fortsatt skal være leieboer.

2010-2011: Konserveringspaviljongen fra 1976 revet og nytt underjordisk magasinanlegg oppført i søndre del av tomten. Anlegget øker magasin kapasiteten fra 15 til 39 tusen hyllemeter, og skal gi plass også for fylkeskommunens og Haukeland sykehus sitt arkiv. Magasinfløyen fra 1992 blir samtidig forlenget mot syd med nytt bygg for mottakssone, konserveringsavdeling og noen kontorer. Store deler av mur langs Stemmeveien raste ned og blir gjenoppbygget.

2011-2012: Det opprinnelige anlegget fra 1921 rehabilitert og ombygget. Ny hoved- og publikumsinngang med universell utforming fra syd inn til det tidligere ordningsrommet mellom administrasjonsfløy og magasinfløy. Ombygging for bl.a. publikumsbetjening i den oppr. magasinfløyen og rehabilitering med delvis tilbakeføring i administrasjonsfløyen.

Kilder til eiendoms- og bygningshistorie: Arkitektens beskrivelse i Byggekunst 1924; Statsarkivet i Bergen (Riksarkivarens Skriftserie 16) 2004; "En presentasjon av Statsarkivet i Bergen" av Yngve Nedrebø /Brev Britt-Alise Hjelmeland, Nasjonale Festningsverk datert 04.04.2006. Div. nyheter og info 2009-2011 fra nettsidene statsbygg.no, arkitektnytt.no og bt.no. Korrespondanse pr. brev og epost mellom Riksantikvaren og NAV AS/Statsbygg 2011.

Verneverdige bygg

Byggnr: 2344
GAB nr:
Navn: STATSARKIVET I
BG.-TRAKTORGARASJ
Oppført: 1940 - 1945

Byggnr: 297
GAB nr: 9522662
Navn: STATSARKIV BG. -
HOVEDBYGNING
Oppført: 1920 - 1921

Byggnr: 298
GAB nr:
Navn: BUNKER
Oppført: 1940 - 1945

Utomhusanlegg

Elementnr: 1

Elementnavn: Trapp til bunker

Beskrivelse: Trapp til bunker under parkeringsplass, på statsarkivets sørøst side.

Elementnr: 4

Elementnavn: Port

Beskrivelse: Port mot gårdplass mot øst i Årstadveien.

Elementnr: 2

Elementnavn: Mur

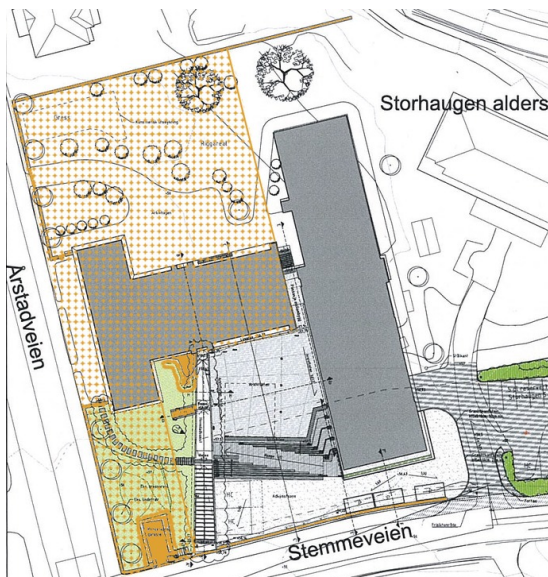
Beskrivelse: Steinmur rundt eiendommens grense. Omgir alle sidene utenom nordvestsiden. Utført i naturstein med skifer øverst, pusset og hvitmalt. Muren var planlagt av Reimers, men ble delvis oppført av den tyske okkupasjonsmakten under 2.verdenskrig.

Elementnr: 3

Elementnavn: Bunker

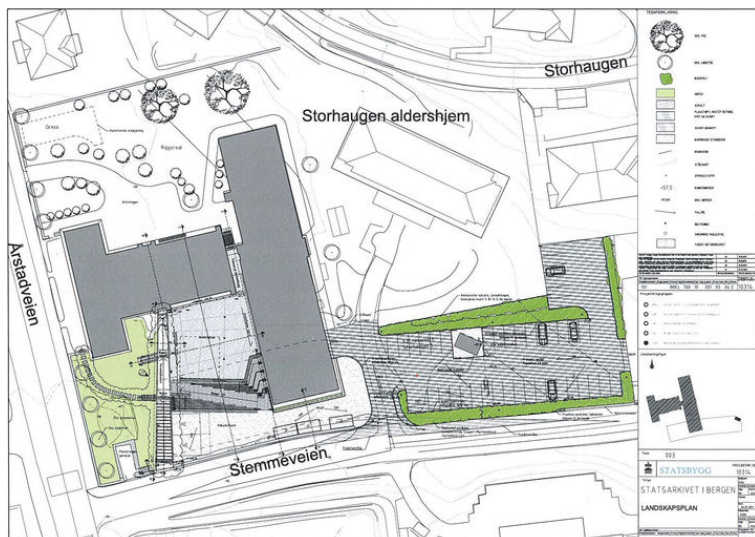
Beskrivelse: Del av overbygning for nedgang til bunker fra magasinet/hovedbygning. Opprinnelig murerarbeide rundt tre som ble bevart. Treet er nå borte.

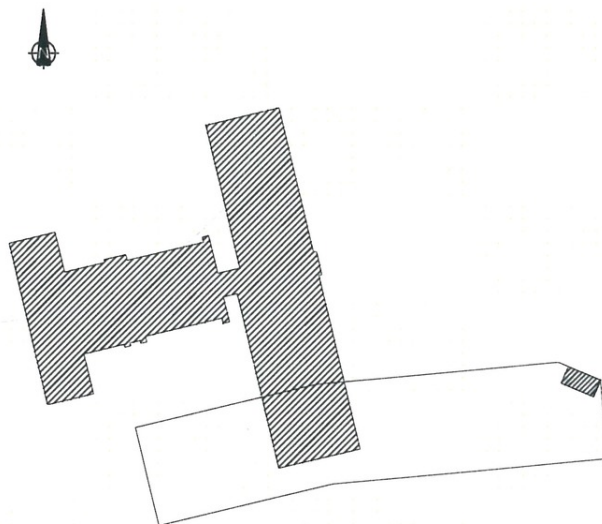
Utomhusplan med spesialområde bevaring regulert før 2011 vist med gul punktskravering (inkl. hagemuren). Murer i verneklasse 2 ved pansergarasje og bunker og sørøstre del av hagemur er særskilt markert med gult. Opphavsrett: Planunderlag: Statsbygg 2011.

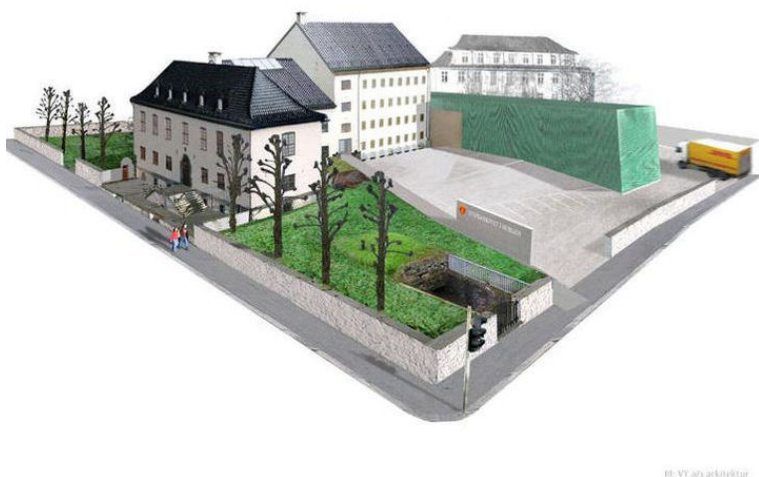
Foto: Trond Isaksen for Statsbygg

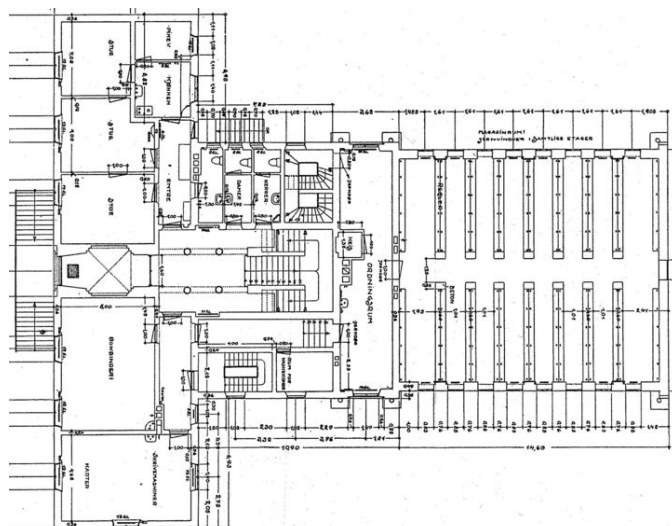
Landskapsplan fra ombyggingen 2011-2012. Opphavsrett: Statsbygg.

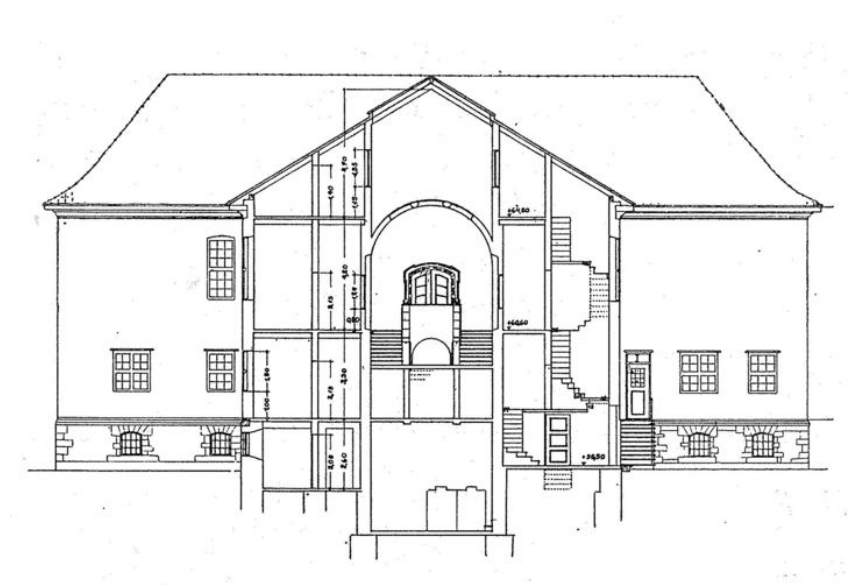
Bygningsmassen med nytt underjordisk magasin fra 2011 vist med konturstrek. Den lille bygningen til høyre er rømningsvei fra magasinet. Opphavsrett: Statsbygg.

Modell som viser anlegget 2012 Opphavsrett: Vy AS arkitektur og NAV AS / Statsbygg.

Grunnplan 1. etg. etter Byggekunst 1924. Viser også magasinfløyens opprinnelige innredning før ombygging 2011-2012 til hovedinngang og nytt publikumsmottak.

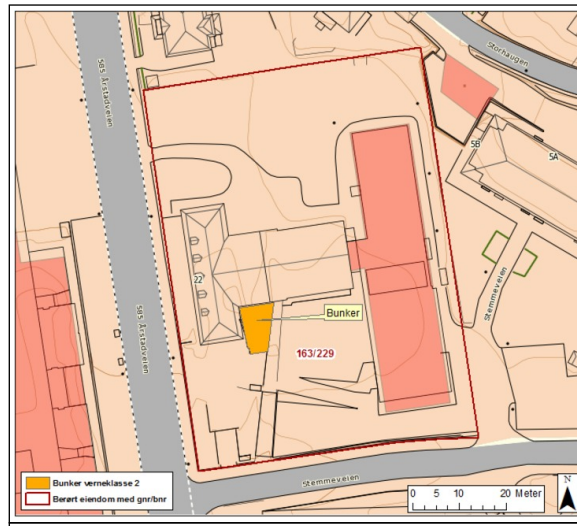
Tverrsnitt etter Byggekunst 1924.

BYGNING 298 BUNKER

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	
Gnr/bnr:	163/229
Oppført:	1940 - 1945
Byggherre:	Tysk okkupasjonsmakt i Norge under 2. verdenskrig.
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	
Regulering:	Regulert: Byggeområde, men omtalt som verneverdig i reguleringsbestemmelsene og skal tas hensyn til. (AD2). Plannr.1872 00 00, vedtaksdato 26.03.2007.
Vernestatus:	Annet vern: Verneverdig ihht reguleringsbestemmelsene.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen er oppført som sambandsbunkers for de tyske okkupasjonsstyrkene under 2.verdenskrig. Den er i betong med synlig naturstein i støpen i den horisontale overflaten.

Sammendrag bygningshistorie

Statsarkivet var hovedkvarter for de tyske landstridskreftene på Vestlandet, administrasjon for den tyske feltkrigsretten og bykommandanturen. Bunkersen ble oppført av den tyske okkupasjonsmakten og benyttet til sambandsformål. Etter krigen har bunkersen delvis vært tatt i bruk som lager.

Bygningshistorikk

1940	1945	
		Statsarkivet var hovedkvarter for de tyske landstridskreftene på Vestlandet, administrasjon for den tyske feltkrigsretten og bykommandanturen. Bunkersen ble oppført av den tyske okkupasjonsmakten og benyttet til sambandsformål.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare en militær bygningsstruktur oppført av den tyske okkupasjonsmakten under 2.verdenskrig.
Begrunnelse:	Bunkeren er et kulturminne fra perioden 1940-45 med en viss militærhistorisk interesse. Den er i tillegg direkte knyttet til en spesiell fase av statsarkivets historie fordi den tyske okkupasjonsmakten overtok bygningsmassen og hadde blant annet sitt hovedkvarter for landstridskreftene på Vestlandet her. Bunkeren ble oppført av den tyske okkupasjonsmakten og ble brukt til sambandsformål.
Omfang:	Eksteriør I tillegg vernes den utvendige muren og trappen.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Interiør

Interiørnr: 01
Interiørnavn: Bunkers
Beskrivelse:
Betonbunkersn er ribbet for utstyr, men har bevart jerndører med slåer, innfesting for hyller eller våpen i veggene i den ytre og opprinnelige separate delen av bunkersen, runde plafonder av glassed jengitter foran.

BYGNING 298 BUNKER

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Bunkersoverdekking Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Nedgang Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Mur og tidl. tre på toppen av bunkersen. Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

BYGNING 298 BUNKER

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

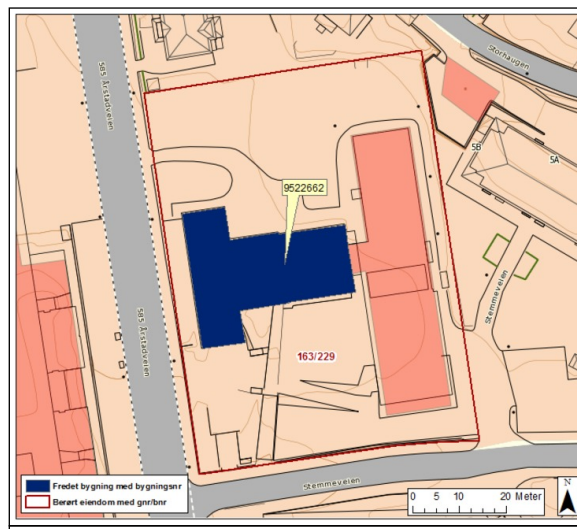
Inngang fra bunkers til Statsarkivet Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	9522662
Gnr/bnr:	163/229
Oppført:	1920 - 1921
Byggherre:	Staten v/Statsarkivet i Bergen
Arkitekt:	Egill Reimers
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	
Regulering:	Regulert: Regulert til spes.omr. bevaring. Plannr.1872 00 00, vedtaksdato 26.03.2007.
Vernestatus:	Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Mot Årstadveien har bygningskomplekset en klart artikulert og rektangulær bygningskropp, plassert med langsiden mot veien. I akse med det midtstilte inngangspartiet ligger magasinfløyen plassert innover på tomten. Bygningskroppen mot gaten rommet de administrative funksjonene, og overgangen mellom de to klart adskilte funksjonene er løst gjennom et lavere mellombygg. I møtet mellom magasinfløyen og mellombygget dannet opprinnelig ordningsrom brannskille mellom administrasjon og arkiv. Magasindelen har klart enklere arkitektonisk utformete fasader, og er høyt utnyttet gjennom sine fem etasjer med lav etasjehøyde. Den representative administrasjonsdelen er en toetasjes bygning med helvalmet tak som tydelig er inspirert av barokk Bergensarkitektur fra 1700-tallet. Arkitekt Reimers hentet i sin tid inspirasjon til hovedbygningen fra statsarkivets tidligere lokaler i den gamle Bethlehem fattigskole på Klosteret og annen eldre murbebyggelse i byen. Inngangspartiet med portalen og interiørene når en kommer inn, har innslag av romanske stiltrekk.

Sammendrag bygningshistorie

Statsarkivet er tegnet av Egill Reimers og sto innflyttingsklart i 1921. I 1924 fikk anlegget Houens diplom.

Bygningen var planlagt etter datidens syn på nødvendig funksjonalitet og sikkerhet, og i tett samarbeid med departementet. Bygget ble påkostet og dimensjonert for 100 år, men tok også hensyn til utvidelsesmuligheter utover denne hundreårsperioden. Arkitekt Reimers var opptatt av godt håndverksarbeid, og i pakt med datidens idealer vektla han lokal arkitektonisk forankring. Bygningen er således tydelig inspirert av Statsarkivets forrige bygning, den tidligere fattigskolen Bethlehem på Klosteret (nr. 17) i Bergen og annen gammel Bergensarkitektur.

Bygningen har også innslag av nyromansk stil i inngangspartiet og hallen med hovedtrapperommet. Bakgrunnen for dette er trolig Statsarkivets opprinnelse som stiftsarkiv og at det første bispesetet i Bjørgvin var plassert i Selje kloster grunnlagt av St. Sunniva. St. Sunniva-statuetten i en nisje i trapperommet har sannsynligvis samme bakgrunn. Reimers hadde for øvrig ansvar for istandsettelse av tårnet på Selje kloster før han begynte arbeidet med Statsarkivet.

Under 2. verdenskrig ble bygningen tatt i bruk av de tyske okkupasjonsstyrene som blant annet bygde til en bunkers mot sør.

Nytt magasinbygg mot øst, tegnet av arkitektene Hansteen, ble oppført i 1993.

Nytt underjordisk magasinanlegg og tilbygg mot syd oppført 2010-2011. Det opprinnelige anlegget fra 1921 rehabilitert og noe ombygget 2011-2012.

Bygningshistorikk

1915	1920	Arkitekt Egill Reimers (1878 - 1946) fikk ansvar for utforming av nytt statsarkivbygg i Bergen.
1921		Innflytting 1. juli i nytt statsarkiv, oppført på en parsell av Årstad gård.
1924	1925	Bygningen tildelt Houens diplom (Statsarkivet i Trondheim ble utformet etter det samme arkitektonisk hovedgrepet, men med større dimensjoner i bygget).
1940	1945	Ved den tyske okkupasjonen ble Statsarkivet allerede 10.april tatt i bruk som hovedkvarter for tyske landstridskrefter på Vestlandet, og der ble også den tyske feltkårsretten i Bergen satt.
1940	1941	Arkivmateriale overflyttes til Bergen museum.
1980	1990	6500 hyllemeter fylt opp. Perioden innebærer prekær plassmangel til tross for at arkivmateriale for Rogalandssaker og Sunnmøre blir sendt vekk.
1992	1993	Nybygg oppføres vegg i vegg med nordøstlig del av magasinet. Nybygget ble planlagt for 25 nye år og har plass til vel 10 000 hyllemeter (gml. del 6500). I forbindelse med oppføringen av nybygg ble arkivets ventilasjon forbedret, før dette naturlig ventilasjon. Arkitektene for nybygget var Thale og Hans-Jacob Hansteen.
2000	2001	Vinduer i magasinfløyen skiftet pga lengre periode med fuktproblemer samtidig som de gamle vinduene av sikkerhetshensyn var for tynne. De nye vinduene er skuddsikre.
2002	2003	Forbedringer av elektrisk anlegg.
2004	2008	Magasinreserver oppbrukt. Nye byggeplaner foreligger med planlagt oppstart sommeren 2008. Reguleringsplan ble vedtatt i 2007.
2010	2011	Magasinfløyen fra 1992 forlenget mot syd med nytt bygg for mottakssone og konserveringsavdeling. Nytt underjordisk magasin på to plan oppført i tomtens søndre del.
2011	2012	Det opprinnelige anlegget fra 1921 rehabilitert og ombygget av Statsbygg på oppdrag fra Kulturdepartementet, arkitekt: NAV AS. Ny hoved- og publikumsinngang med universell utforming fra syd inn til det tidligere ordningsrommet mellom administrasjonsfløy og magasinfløy. Ombygging for bl.a. publikumsbetjening i den opprinnelige magasinfløyen. Den opprinnelige administrasjonsfløyen rehabilitert: Utvendig silikatmaling akseptert av hensyn til klimaet (arkitekten oppgir i Byggekunst 1924 at det da ble brukt sementslemming iblandet gul oker). Vinduene rehabilitert og behandlet med pigmentert linolje. Farger rekonstruert med grunnlag i siv.ark. Jens Treiders fargearkeologiske undersøkelse (rapport av 30. desember 2010). Det historisk korrekte ved fargenyansene utvendig og innvendig etter oppussingen er omstridt. De opprinnelige publikumsrom tilbakeført til opprinnelige farger (rommene er markert i opprinnelige grunnplaner 1. og 2. etg. fra Byggekunst 1924: 1. Vindfang, 2. Hall, 3. Trapperom, 4. Bibliotek, 5. Garderobe, 6. Ekspedisjon, 7. Lesesal). Ny rødbrun linoleum lignende den opprinnelige lagt på de fleste gulv. Opprinnelige dører og vinduer brunådet som opprinnelig i de fleste rom. Kontorer og andre rom (nummererte på grunnplanene 1. og 2. etg.) malt i lysere farger enn opprinnelig etter ønsker fra brukere og byggherre.

Vern

Formål:	Formålet er å frede en bygning av høy arkitektonisk kvalitet og med kulturhistorisk og sektorhistorisk verdi som formålsbygning for arkivverket.
Begrunnelse:	Statsarkivbygningen i Bergen representerer en viktig fase i utbyggingen av det norske arkivverket etter 1905. Bygningen har i tillegg arkitektonisk verdi som en god representant for den bergenske monumentale arkitekturen i mellomkrigstiden. Bygningen er påkostet. Inventar er arkitekttegnet til bygningen. Egill Reimers fikk i 1924 Houens fonds diplom for god arkitektur.
Omfang:	Eksteriør: Hovedbygget fra 1921 som omfatter administrasjonsfløy og magasinfløy hvor alt eksteriør fredes. Interiør: Opprinnelig interiør i det meste av administrasjonsfløyen fredes. Bygningsmessige detaljer som smijernsarbeider og beslag inngår i fredningen. Se plantegning for omfang. Inventar: Se egen inventarliste over opprinnelige møbler og annet løst inventar tegnet av Reimers spesielt for bygget som medtas i fredningen. (De opprinnelige tegningene av disse gjenstandene er oppbevart i bygningen.)
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 130

Interiørnavn: Gang

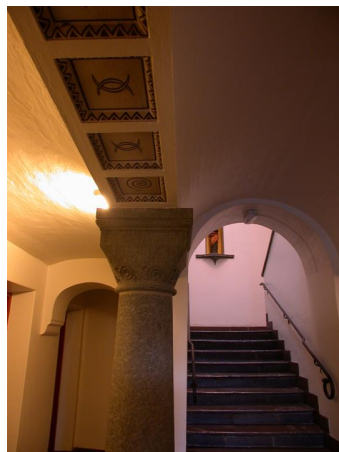
Beskrivelse: Inngangsparti mot sørøst. Adkomst fra Årstadveien. Ingen endringer gjort siden bygningen ble oppført i 1921. Utsmykking av Axel Revold.

Interiørnr: 131

Interiørnavn: Trappegang

Beskrivelse: Trappegang mot sørøst. Karakteristiske søyler med likhetsstrekk til Tinghuset i Bergen. Utsmykking i tak av Axel Revold, hvor hvert mønster er ulikt. Trappen til høyre er opprinnelig hovedtrapp for publikum fra hovedinngang og hall opp til publikumsdelen i etasjen over. Rommene her får oppr. farger tilbake ved oppussing 2011/2012.

Interiørnr: 306

Interiørnavn: Magasin

Beskrivelse: 1 av 7 Magasin i den eldste delen av statsarkivet .14 lagringsreoler i hvert magasin, 7 på hver side med passasje i midten mot nybygg. Gulvet ikke kraftig nok til å innrede med nye arkiv på skinner. Bildet er tatt mot sør mellom 2 reoler og vinduet vender ut mot parkeringsplass og konserveringsbygg.

Interiørnr: 315

Interiørnavn:

Statsarkivarskontor

Beskrivelse: Statsarkivarskontor mot vest. Fraflyttet før 2008 pga dårlig isolasjon. Ingen vesentlige endringer siden huset ble bygd. Karakteristisk dobbeltdør og utsmykking tak.

Interiørnr: 312

Interiørnavn: Lesesal

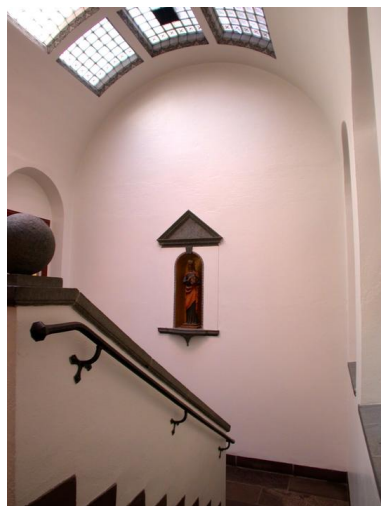
Beskrivelse: Lesesal mot nord. Vinduene til venstre vender ut mot Årstadveien og vinduene i front mot hagen på nordsiden av arkivet. Ingen vesentlige endringer av lesesalen siden bygningen ble oppført. Opprinnelig møblelement (noe kanskje fra okkupasjonen 1940-45).

Interiørnr: 319

Interiørnavn: Trapperom

Beskrivelse: Trapperom mellom 1. og 2. etg som leder opp til publikumsdel og magasiner. Overbygget tak i glassbygggesten. Noen felter glassbygggesten med rødt i. Statuetten midt i bildet er av St. Sunniva, utført av Wilhelm Rasmussen. Et visst klosterpreg i trappeoppgang og inngangsparti (Reimers jobbet med Selje kloster før han begynte arbeidet med Statsarkivet).

BYGNING 297 STATSARKIV BG. - HOVEDBYGNING

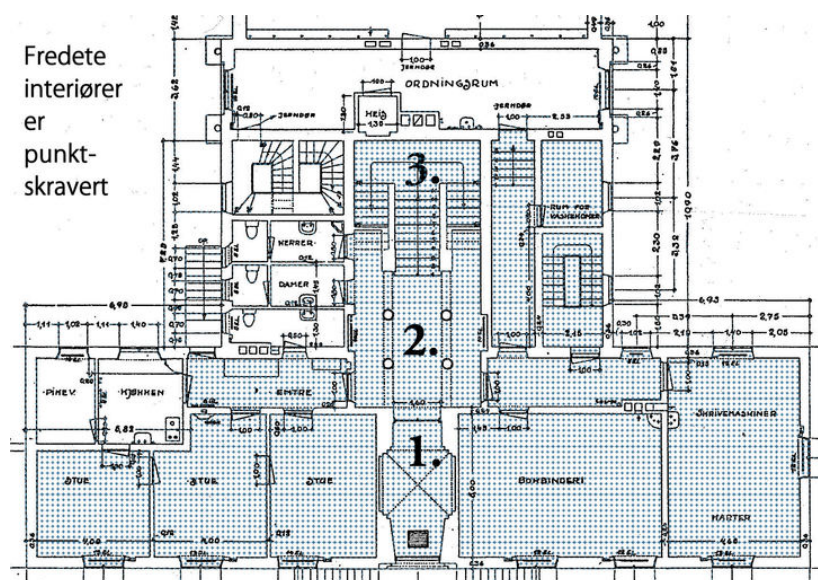
Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

Fasade sørvest Foto: Ann- Kristin Strømmen Opphavsrett: Statsbygg

Kontor for statsarkivar Foto: Trond Isaksen for Statsbygg

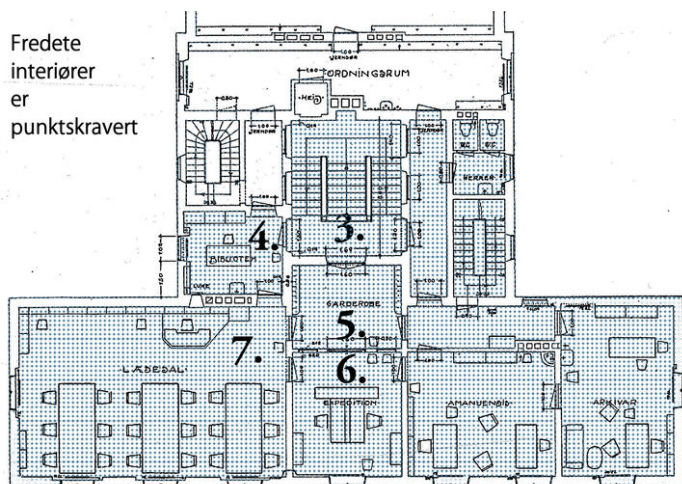
Oppr. plan 1. etg. etter Byggekunst 1924. Nummererte rom skulle få oppr. farger ved oppussing 2011/2012, men resultatet er omstridt. Nr. 1: Vindfang, 2: Hall, 3: Trapperom i begge hovedetasjer.

Dør på kontor for statsarkivar Foto: Trond Isaksen for Statsbygg

BYGNING 297 STATSARKIV BG. - HOVEDBYGNING

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

Oppr. plan etter Byggekunst 2. etg. 1924. Nummererte rom skulle pusses opp i oppr. farger i 2011/2012, men resultatet er omstridt. Nr. 3: Trapperom, 4: Oppr. bibliotek, 5: Oppr. garderobe, 6: Oppr. ekspedisjon, 7: Oppr. lesesal.

Lesesal mot nord Foto: Trond Isaksen for Statsbygg

Inngangsparti Foto: A.K. Strømmen, Statsbygg

Foto: Trond Isaksen for Statsbygg Opphavsrett: Trond Isaksen

BYGNING 297 STATSARKIV BG. - HOVEDBYGNING

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Detalj trappegang Foto: Ann- Kristin Strømmen Opphavsrett: Statsbygg

Detalg av søylekapitel Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Fasade mot sør med bunkersen Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

INVENTARLISTE

Statsarkivet i Bergen, Hovedbygning

Generell informasjon

KOMPLEKS

Kommune:	Bergen
SKE ID:	131
Askeladden ID:	
Eier:	Staten v/Statsbygg Vest

BYGNING

Ansvarssted/etat: Kulturdepartementet/Statsbygg Vest

Bygningsnr: 9522662

Gnr/bnr: 163/229

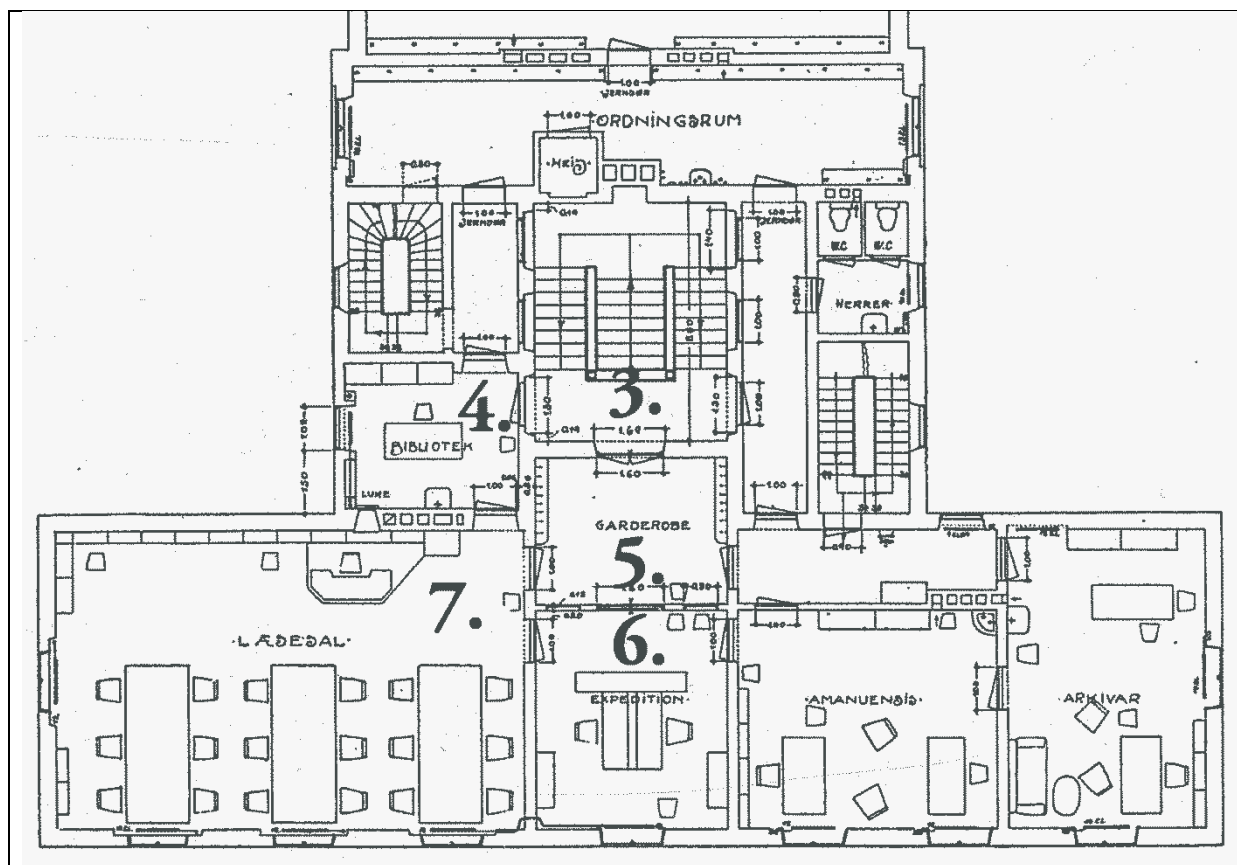
Oppført: 1920 – 1921

Byggherre: Staten v/Statsarkivet i Bergen

Arkitekt: Egill Reimers

Opprinnelig funksjon: Offentlig forvaltning

Nåværende funksjon: Offentlig forvaltning

Plantegning 2. etasje med opprinnelig møbleringsplan. Etter *Byggekunst* 1922. Nummererte rom har fått opprinnelige farger ved rehabiliteringen i 2012 og tilsvarer nummereringen i bygningsregistrering i 2012 for forskriftsfredning.

Objektets navn: SAB 001, kateter

Gjenstands ID:	SAB 001
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Kateter
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Kateter med to skuffeseksjonar samanbundne med boga bordplate og frontplate. Står på kuleforma bein. Fronten har brotne hjørne og bordplata er trekt noko fram sentralt. Kateteret står på ei topphøgd podium.

MÅL

Høyde:	77,5 cm	Lengde:	191 cm
Bredde:	72 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	7
Rom:	Tidlegare lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	7.
Rom:	Lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av E. Reimers til lesesalen Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 001, kateter

Objektets navn: SAB 002, stol, 6 stk

Gjenstands ID:	SAB 002
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Stol
Datering:	
Stilart:	
Materiale:	Eik, stoppa og skinntrekt sete
Beskrivelse:	Stol med sidesprosser under sargen, stoppa og skinntrekt sete, bakoverlent rygg med sveifa rygg Brett mellom sprosse og toppstykke.

MÅL

Høyde:	87 cm	Lengde:	54 cm
Bredde:	45,5 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	5, 6 og 7
Rom:	
Antall:	6
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 002, stol, 6 stk

Objektets navn: SAB 003 a-c, lesesalsbord, 3 stk

Gjenstands ID:	SAB 003 a-c
----------------	-------------

BESKRIVELSE

Type:	Lesesalsbord
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik, heiltre og finér
Beskrivelse:	Bordplata er samansett av ramme med eit sentralt ramtre i lengderetning og med to finérte fyllingar. Plata er boren av fire beinbukkar med tverrbord nede og med sveifa brett sett inn over tverrbordet. Bukkane er avstiva med ein dragar i lengderetning. Firkanta bein med utsvinga fot på flat, svartmåla kule.

MÅL

Høyde:	78,5 cm	Lengde:	370 cm
Bredde:	135 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	7
Rom:	Tidlegare lesesal
Antall:	3
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	7
Rom:	Lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna til lesesalen av Reimers. Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIK

Foto SAB 003 a-c, lesesalsbord, 3 stk

Objektets navn: SAB 004, stolar til lesesal, 29 stk

Gjenstands ID:	SAB 004 a-å
----------------	-------------

BESKRIVELSE

Type:	Stolar
Datering:	1921
Stilart:	Nyempire
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Stol med lett svungne for- og bakbein, stoppa skinntrekt sete på sarg. Sidesprosser under sargen Rygg med boga ryggbrett. Svungne armlene som kviler på balustrar av tre svartmåla kuleledd i framkant.

MÅL

Høyde:	93 cm	Lengde:	62 cm
Bredde:	59 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	7
Rom:	Tidlegare lesesal
Antall:	29
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	7
Rom:	Lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers for lesesalen Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 004, stolar til lesesal, 29 stk

Objektets navn: SAB 005, stolar, 3 stk

Gjenstands ID:	SAB 005 a-c
----------------	-------------

BESKRIVELSE

Type:	Stolar av eik med ryggbrett av tre spiler
Datering:	
Stilart:	
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Stolane har sidesprosser under sargen, sete av kryssfinér, og ryggbrett av tre spiler mellom sprosser og toppstykke.

MÅL

Høyde:	88 cm	Lengde:	50 cm
Bredde:	42 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	6 og 7
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Truleg teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff

Foto SAB 005, stolar, 3 stk

Objektets navn: SAB 006, bokhyller

Gjenstands ID:	SAB 006, bokhyller
----------------	--------------------

BESKRIVELSE

Type:	Bokhyller
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Furu, kryssfiner i rygg
Beskrivelse:	Enkle bokhyller inndelte i fag med flyttberre hyller. Karnissprofilert gesims. Mørkt brunbeisa og lakka. Det er hyller på sør-, nord-, og vestveggen på den tidlegare lesesalen, og på sør veggen i amanuensis- og arkivarrommet. Breidda på faga og hyllene er dels tilpassa tilgjengelege veggflater. Nokre er truleg flytta.

MÅL

Høyde:	211 cm	Lengde:	
Bredde:	varierende	Andre mål (spesifiser):	Djupn i hyllene: 22 cm

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	7 +
Rom:	Tidlegare lesesal og arkivarrommet
Antall:	5
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Truleg teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 006, bokhyller

Objektets navn: SAB 007 a-c, ordningsbord, 3 stk

Gjenstands ID:	SAB 007 a-c
----------------	-------------

BESKRIVELSE

Type:	Bord
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik med finert plate
Beskrivelse:	Karakteristisk liten volutt i overgangen sarg/bein.

MÅL

Høyde:	77,5 cm	Lengde:	180 cm
Bredde:	86 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	5
Rom:	Garderobe
Antall:	3
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 007 a-c, ordningsbord, 3 stk

Objektets navn: SAB 008, bokskåp, 2 stk

Gjenstands ID:	SAB 008
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Skåp, bokskåp, 2
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Furu med dører i kryssfiner
Beskrivelse:	To store skåprom med hyller, to mindre skåprom utan hyller

MÅL

Høyde:	207 cm	Lengde:	
Bredde:	130 cm utan gesims	Andre mål (spesifiser):	Djupn utan gesims: 43 cm

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	
Rom:	Eitt på rom 6, eitt på arkivarrom
Antall:	2
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 008, bokskåp, 2 stk

Objektets navn: SAB 009, stol

Gjenstands ID:	SAB 015
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Stol
Datering:	1800-talet
Stilart:	
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Eikestol med bakoverlent rygg, karm og stoppa, skinntrekt sete

MÅL

Høyde: 93 cm		Lengde:	
Bredde: 60 cm		Djupn: 52 cm	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	
Rom:	I gjestemottaket
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Stolen til den første statsarkivaren i Bergen. Stolen hadde grønt setetrekk av tekstil før restaurering i 2012. Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 009, stol

Objektets navn: SAB 010, skrivebord

Gjenstands ID:	SAB 010
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Skrivebord med skuffer på begge sider
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	
Beskrivelse:	Skrivebord med to skuffeseksjonar samanbundne med bordplate. Ryggplater manglar. Skrivebordet er mindre og enklare i utføringa enn SAB 011 a og b

MÅL

Høyde:	77,5 cm	Lengde:	160 cm
Bredde:	69 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	unummerert
Rom:	amanuensis
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 010, skrivebord

Objektets navn: SAB 011 a og b, skrivebord

Gjenstands ID:	SAB 011
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Skrivebord
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Skrivebord med skuffer på begge sider av gjennomgåande opning

MÅL

Høyde:	77,5 cm	Lengde:	185 cm
Bredde:	95,5 cm	Andre mål (spesifiser):	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	Unummerert
Rom:	Amanuensis- og arkivarrom
Antall:	2
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 011 a og b, skrivebord

Objektets navn: SAB 012a, ekspedisjonsskranke, del a

Gjenstands ID:	SAB 014a
----------------	----------

BESKRIVELSE

Type:	Ekspedisjonsskranke
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik og furu
Beskrivelse:	Den opphavlege skranken som stod i ekspedisjonen (rom 6) er tidlegare demontert. ¼, 012a, står no på den nye lesesalen, ½, 012b, i gjestemottaket.

MÅL

Høyde:	93,5 cm	Lengde:	
Bredde:	Ved bordplata: 72 cm	Andre mål (spesifiser):	Djupn med plata: 44,5 cm

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	
Rom:	Ny lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	6
Rom:	Ekspedisjon
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 012a, ekspedisjonsskranke, del a

Objektets navn: SAB 012b, ekspedisjonsskranke, del b

Gjenstands ID:	SAB 014b
----------------	----------

BESKRIVELSE

Type:	Ekspedisjonsskranke
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik og furu
Beskrivelse:	Den opphavlege skranken som stod i ekspedisjonen (rom 6) er tidlegare demontert. ¼, 012a, står no på den nye lesesalen, ½, 012b, i gjestemottaket.

MÅL

Høyde:	93 cm	Lengde:	
Bredde:	Ved bordplata: 131cm	Djupn: med plata: 44,5 cm	

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	
Rom:	Gjestemottak
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	6
Rom:	Ekspedisjon
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers Møblane vart restaurerte av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 012b, ekspedisjonsskranke, del b

Objektets navn: SAB 013, skåp med skuffer

Gjenstands ID:	SAB 013
----------------	---------

BESKRIVELSE

Type:	Skåp for lesesalsgjester
Datering:	1921
Stilart:	
Materiale:	Eik
Beskrivelse:	Skåp med skuffer og med to dører

MÅL

Høyde:	142 cm	Lengde:	
Bredde:	89 cm	Andre mål:	Djupn 62,5 cm

PLASSERING PÅ REGISTRERINGSTIDSPUNKTET

Romnummer:	
Rom:	Ny lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

PLASSERING OPPRINNELIG

Romnummer:	
Rom:	Tidlegare lesesal
Antall:	
Inngår i gruppering:	

ANSKAFFELSE OG PROVENIENS

Anskaffet:	1921
Proveniens:	

ANNEN INFORMASJON

Annet:	Teikna av Reimers til lesesalen. Gjestene fekk ei skuffe til disposisjon der dei kunne leggja personlege egedelar. Møblane vart pussa opp 2012 av Bergen Handverks Service under tilsyn av P A Bjørnstad, NAV arkitekter as
Gjenstand er merket:	

REGISTERING

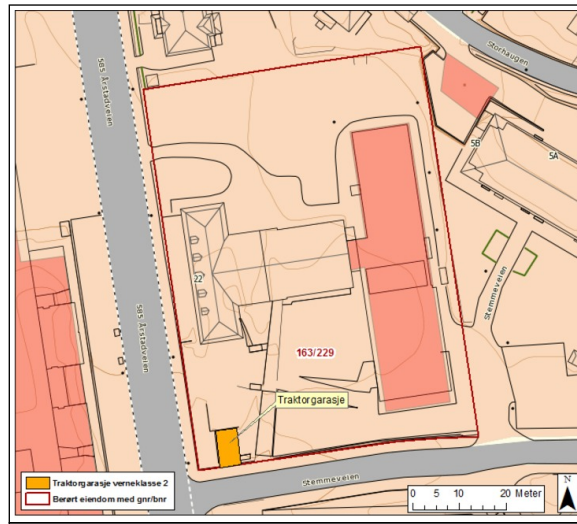
Registreringsdato:	13.02.13
Registrert av:	Anne Marta Hoff, NIKU

Foto SAB 013, skåp med skuffer

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	
Gnr/bnr:	163/229
Oppført:	1940 - 1945
Byggherre:	Tysk okkupasjonsmakt under 2.verdenskrig.
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	
Regulering:	Regulert: Regulert til spes.omr. bevaring. Plannr.1872 00 00, vedtaksdato 26.03.2007.
Vernestatus:	Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Panservogngarasjen er en nedgravet betongkonstruksjon under bakkenivå, gravet en etasje ned i bakken. Den er overtekket med stein og grasbeveget jord. Muren som holder massen på siden av innkjørselen er en betongkonstruksjon med naturstein mot øst og tegl mot vest. Dette utgjør en del av Statsarkivets utomhusanlegg.

Sammendrag bygningshistorie

Panservogngarasjen ble oppført under 2.verdenskrig av de tyske okkupasjonsstyrkene som hadde tilhold i Statsarkivets bygninger.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare panservogngarasjen oppført av den tyske okkupasjonsstyrken under 2.verdenskrig.
Begrunnelse:	Panservogngarasjen er et kulturminne fra perioden 1940-45 med en viss militærhistorisk interesse. Den er i tillegg direkte knyttet til en spesiell fase av statsarkivets historie fordi den tyske okkupasjonsmakten overtok bygningsmassen og hadde blant annet sitt hovedkvarter for landstridskreftene på Vestlandet i bygningene i perioden.
Omfang:	Eksteriør
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Trapp fra øst og ned til innkjøringen til garasjen. Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

BYGNING 2344 STATSARKIVET I BG.-TRAKTORGARASJ

Kompleks 131 STATSARKIVET I BERGEN

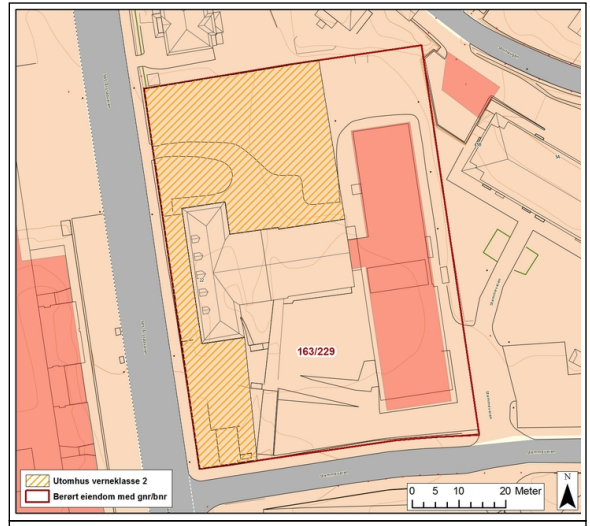
Nedgangen til garasjen er i porten i muren Foto: Siv Nytrøen Leden © Riksantikvaren 2005

Foto: Gunnar Birkeland NIKU 2008

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	
Gnr/bnr:	163/229
Oppført:	
Byggherre:	
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	
Regulering:	Regulert: Regulert til spes.omr. bevaring. Plannr.1872 00 00, vedtaksdato 26.03.2007.
Vernestatus:	Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Vern

Formål:	Formålet er å bevare utomhusanlegget som viktig del av anlegget til Statsarkivet. Hagen bevares som beplantet område. Vegetasjonen skal bevares mest mulig i sin opprinnelige form.
Begrunnelse:	Utomhusanlegget utgjør sammen med byggverkene et viktig historiefortellende miljø.
Omfang:	Vernet omfatter areal som avmerket på kart, inkludert forstøtningsmurer, trapper, gjerder og porter.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring